

Ob 8. uri zvečer komerz.

Vabimo tudi vse naše somišljenike: Prihitite v našo sredo, da se spoznamo in pripravimo za nadaljnje delo!

Phil. M. Božič, tč. preds. „Danice“; iur. J. Cesnik, tč. preds. „Zarje“; phil. J. Puntar, tč. podpreds. „S. D. Z.“; teolog Snoj, tč. preds. „Cirilskega društva“ v Ljubljani.

Pozor! Vsi oni dijaki, ki se nameravajo udeležiti letošnjega sestanka, naj se priglase najpozneje do 10. avgusta, da bomo vedeli urediti vse potrebno, posebno radi stanovanj. Da bomo ceneje izhajali, mislimo pripraviti skupne obede in večerje. Vsakdo naj radi tega tudi naznani, ali se želi teh udeležiti. Prevzeti ne moremo nikake odgovornosti, ako ne bodo oni, ki se ne priglase pravočasno, glede stanovanj zadovoljni. Priglase sprejema iur. Lav. Kemperle, Hudajužna, Primorsko.

Državni zbor.

Državni zbor je dne 17. t. m. sklenil svoje zasedanje ter šel na počitnice. Zasedanje se začne dne 3. novembra. Isti dan se bo predložil vladni predlog zaradi zavarovanja za starost in onemoglost.

Zbornica je zadnje dni sprejela tudi izpremembo poslovnika v toliko, da bo namesto dosedanjih dveh odslej pet podpredsednikov. Pri tej stvari je govoril v zbornici dr. Korošec ter navajal v prvi vrsti dejstvo, da imajo slovenske stranke v zbornici večino, dasi na ministrskih sedežih sedi večina nemških ministrov. Danes imajo Nemci v predsedništvu predsednika in Slovani oba podpredsednika. Ako pa se izvolita samo dva nova podpredsednika, dobe Nemci večino v predsedstvu. Kandidat socialdemokratov je namreč Pernarstorfer, nemško-narodne zveze pa dr. Steinwender. Torej je povsem opravičena zahteva, da manjše slovenske stranke dobe tudi enega podpredsednika. Manjši narodi so v vedni nevarnosti, da jih večje stranke potiskajo ob steno. Le če imajo zastopnika v predsedstvu, imajo upanje, da jim je zagotovljena v mejah poslovnika potrebna svoboda besede proti mogoči zlovolji večjih strank. Zato manjše narodne stranke opravljeno pričakujejo, da jim bodo močnejše dovolile podpredsednika in glasovale za tozadevni predlog. (Živahno odobravanje.)

V vinogradniškem odseku, v katerem sedita izmed naših poslancev Roškar in dr. Hočevar, se je dne 8. in 15. julija temeljito razpravljalo o vplivu, ki ga bo nameravana postava o vzvišanju davka na žganje morda imela na male kmečke žganjarne.

Sprejeto so se soglasno važne resolucije, izmed katerih so najvažnejše te-le:

Vlada se pozivlja, naj skrbí:

a) da se par. 11 postave proti pokvarjenju živil izvršuje tudi proti pokvarjenju takozvanega zlahtnega žganja (t. j. žganje iz drožij, sadja, encijanovih korenin, jagod itd.) in se kontrolnim organom da dotične ukaze;

b) da se uvede potom občin odkup davka na žganje (gemeindeweise Abfindung) malih kmečkih žganjarn tam, kjer to zahtevajo, ali kjer je že ta navada, in naj se izda na občine dotični poduk; ta način davkoplačevanja je namreč za vsakega posameznega posestnika veliko cenejši in ugodnejši;

c) da se tudi malim žganjarnam da udobnost, da smejo svoje surovo 30odstotno žganje brez davka prekuhati (rektificirati), kakor smejo velike žganjarne;

d) da se davek na žganje, ki ga žgejo mali kmečki posestniki iz drožij, sadja, encijanovih korenin in jagod, nikakor ne poviša;

kedaj pride do uspešnega delovanja, vladar zaukazal, naj se ves volilni red v smislu, da pride glas kmetijskega ljudstva do večje veljave, prenaredi. Ta preosnova volilnega reda se je izvršila lanskega leta. In zares nam nova zbornica, v koji je posebno katoliški in kmetijski element mnogoštevilno zastopan, daje jamstvo, da je našemu kmetijstvu napočila doba, ki ga bo zopet dvignila na stopnjo blagostanja in sreče, in da se bodo izpolnile tudi druge pravične želje našega ljudstva. In tako obhajamo letos šestdesetletnico vladanja našega dobrega cesarja Franca Jožefa I. polni opravičene nade na boljše bodočnost.

Končujočemu razpravo naj mi je dovoljeno, pristaviti zgodovinske podatke o jareninski cerkvi in Jareninskem dvoru.

Sedanja jareninska cerkev je bržkone tretja na svojem mestu. Prva se je, kakor mislim, postavila v prvi dobi krščanstva med Slovenci, torej pred prihodom sv. Cirila in Metoda v naše kraje. Bila je lesena; tako smemo sklepati, kajti v oni dobi so zidane cerkve bile zelo redke; cerkve zidati so v naših krajih začeli še le koncem 11. stoletja. Od lesene cerkve seveda ni več sledu.

Druga cerkev je bila zidana; kedaj se je postavila in po kom, se ne ve; prvokrat se imenuje l. 1139; bila je to ona, ki je stala za grofa Wilmsvalda; in postala župnijska; stavljena je bila v romanskem slogu, posvečena sv. Mariji. Tudi od te cerkve se ni ohranilo nič, vsaj nič takega, o čemur bi se dalo trditi, da je iz te dobe; istotako nam zgodovina o njeni zidavi ne daje poročila. Da je bila zidana in sicer v romanskem slogu, pa smemo zopet sklepati, ker je kapela sv. Mihaela, ki se je

e) da je dovoljeno vsem posestnikom, če imajo lastne kotle ali ne, ali če žgejo na lastnem ali tujem posestvu in tudi če imajo kako trgovino ali ne, brez davka žgati žganje iz svojih pridelkov. Ako kako leto vsled slabe letine in pomanjkanja pridelka ni kaj žgati, naj je dotični posestnik opravičen, tisti primanjkljaj prihodnje leto, in če je to, tudi slabo, nadaljnje leto brez davka žgati in za domačo potrebo porabiti; če pa vsega žganja za domačo porabo ni potreba in če želi dotičnik to za domačo rabo žgano žganje prodati, potem seveda se ima tudi to žganje kakor vsako drugo obdačiti;

f) da pri deželni zborih vseh kronovin že ob priliki prvih zasedanj dela na to, da isti svoj upliv, ki ga imajo glasom par. 13 vinske postave od 12. aprila 1907 zlasti na imenovanje državnih kletarskih nadzornikov, vsaj kar se osebnega vprašanja tiče, prenese na deželne odbore.

Ministrski svetnik Joas je k tem točkam izjavil, da je vlada sama že zdaj za pavšaliranje, oziroma za odpravek davka po občinah in bo v tem oziru dajala vse olajšave itd. Dalje se je skliceval na par. 38. davčnega načrta za povišanje davka in dokazal, da male žganjarne sploh nikakor ne pridejo pod dotični visoki tarif davka.

Politični ogled.

— Deželni zbori bodo sklicani baje na dan 5. septembra, delegacije na dan 15. septembra, poslanska zbornica pa najbrže na dan 3. novembra.

— Gosposkozbornična proračunska komisija je odobrila postavbo o prodaji državnih premičnin, o državnih uslužbenceh in pa melioracijsko postavbo.

— Zveza kmečkih poslancev je imela dne 9. t. m. sejo, v kateri je soglasno sklenila naslednji 2 resoluciji: 1. Z ozirom na nejasne besede ministra Bienenrtha izjavlja Zveza kmečkih poslancev, da odločno zahteva z delavskim zavarovanjem tudi starostno zavarovanje kmetov in rokodelcev v isti najvišji meri. 2. Zveza kmečkih poslancev protestuje proti nameri vlade, da bi uveljavila trgovinsko pogodbo s Srbijo na podlagi lanskega pooblastila. Vlada naj v jeseni srbsko pogodbo predloži državnemu zboru.

— Ministrska kriza v Srbiji je rešena. Mladoradikalci so se sporazumeli s staroradikalci. Velimirovič sestavi novo ministrstvo, v katerem prevzamejo Velimirovič predsedstvo in stavbe, Milovanović zunanje zadeve in začasno pravosodje, Milosavljevič notranje zadeve, Andra Nikolić nauk, Popović finance in začasno trgovino, general Stepanović vojsko. Novo ministrstvo ima rešiti proračun za tekoče leto in trgovinsko pogodbo z Avstrijo. Potem pa se bo ministrstvo po vstopu treh mladoradikalcev preosnovalo.

Mala politična naznanila.

Dne 16. julija: V Ljubnem je bilo aretiranih 60 dijakov, ker so delali nemir. — Poljski klub je imel snoči sejo, v kateri se je zahtevalo, naj Avstrija izstopi iz trozeve. — V poljskih krogih se govori, da postane na jesenski preosnovi ministrstva predsednik polskega kluba dr. Glombinski trgovinski minister.

Dne 17. julija: Odstopil je Lloydov predsednik Becher. Njegov naslednik postane grof Stürgkh. — Za prepoved izvoza krme se potegujejo ogrski agrarci. Prepoved naj bi izdala ogrska in avstrijska vlada. — Jeseni nameravajo sklicati v Solnogradu strankarski shod nemških svobodnomiselnih strank.

ohranila in ki je služila v gornjem delu v to, da so se v njej brale maše zadušnice (sv. Mihael tehta duše), v spodnjem za kostnico, zidana, romanskega sloga in nastala v oni dobi.

V prvi gotski dobi, torej v 13. stoletju, so k ladiji na zapadni strani prizidali stolp, to je oni spodnji del današnjega stolpa, ki sega do drugega okna in ima dva odstavka; gornji del pa je nastal v drugi polovici 15. stoletja. Se-le nato, a tudi v drugi polovici 15. stoletja, so staro ladijo in prezbitarij podrl in k stolpu prizidali novo ob enem s sedanjim prezbitarijem, ki je bil svoden z zvezdastim obokom; ladija ba je bila le, ravno stropana. Vse to je spoznati deloma na zidavi, deloma na zidih samih. 1546 so ladijo obokali (letnico je videti na oboku), zid za kape izsekali ter mu znotraj postavili zidane podpornike, takozvane slope, ki nosijo obok. 1548, torej ko je prejšnje bilo dodelano, so spodnji del zvonika zazidali ter na južni strani naredili strešno lino, na zapadni pa renesansni portal, ki nosi napis z letnico. Stranski kapeli sta baročnega sloga, torej novejša doba, vendar nista nastali istočasno. Blaževa je starejša (spomnim, da je sv. Blaž patron Admontu); kedaj se je sezidala, pa ni znano; gotovo je le, da pred 1709; križeva je bila zidana 1740. Oltarjev je, predno sta se bili postavili kapeli, bilo čvetero; stal je namreč tudi sredi cerkve oltar; bil je posvečen sv. Katarini in sv. Barbari; 1617 pa se je povodom škofovske vizitacije zaukazalo odstraniti ga, da se pridobi prostora.

(Dalje prihodnje.)

Dne 18. julija: Na Dunaju se je vršil danes ministrski svet. — V Brnu so iz tovarne za usnje radi štrajka odpustili 700 delavcev. — V Gradcu se vrši dne 22. septembra agrarni shod alpskih pokrajin. — Ogrski trgovinski minister je zelo bolan. Ležati mora v postelji.

Dne 19. julija: Na Semeringu sta se večeraj sestala naš zunanji minister in rumunski ministrski predsednik. Posvetovala sta se baje o makedonskih zadevah in o trgovinski pogodbi med našo državo in Rumunijo. — Nemci so imeli danes zopet vse polno protestnih shodov v nemških krajih Češke, na katerih so protestirali proti počehovanju uradov, posebno pri pošti in sodiščih. — Ministrska kriza v Srbiji je končana. — Turški sultan baje namerava uvesti ustavo. — Perzijska vlada je izdala naredbo, po kateri imajo volilno pravico za volitve v parlament le one osebe, ki so večše čitanja in pisanja.

Dne 20. julija: V Petrogradu se bo meseca decembra sešel odbor za osnovo slovenske banke. — Na Kosovski polju se posvetuje 50.000 Albancev, kako bi se bojevali v Makedoniji proti Avstriji in sicer z vsemi sredstvi. — Ruski državni zbor je bil predvčerajšnjim zaključen.

Dne 21. julija: Danes se je sešla na Dunaju gosposka zbornica, da reši zakonske načrte poslanske zbornice. — Cesar sprejme v četrtek ministrskega predsednika Becka in železniškega ministra Derschatto v avdienci v Ištu. — Angleški kralj bo sprejet v Ištu z največjim sijajem. Pri sprejemu bodo navzoči vsi nadvojvode in najvišji dvorjani. — V Trstu so danes izpustili v navzočnosti trgovinskega ministra nov Lloydov parnik „Praga“.

Razne novice.

* Osebnosti. Vladni svetnik je postal ravnatelj državne gimnazije v Celju Proft. — Poljedelski minister dr. Ebenhoch je obhajal 16. t. m. srebrno poroko.

* Iz šole. V mariborskem političnem okraju je razpisano mesto začasnega okrajnega pomožnega učitelja. Prošnje se morajo poslati do 15. avgusta okrajnemu šolskemu svetu v Mariboru. Na 2. razredni ljudski šoli v Stoperah, p. Rogatec je razpisano mesto stalnega nadučitelja; prošnje do 10. avgusta.

* Iz šole. V brežiškem političnem okraju so razpisane sledeče učiteljske mesta: na trirazredni ljudski šoli v Kozjem mesto stalnega nadučitelja, na štirirazredni ljudski šoli v Dobju, na trirazredni ljudski šoli v Prevorjah, na trirazredni ljudski šoli pri St. Vidu na Planini, na dverazredni ljudski šoli pri Sv. Antonu, na štirirazredni ljudski šoli v Kapelah, po jedno mesto stalnega ali začasnega učitelja; na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Petru pod Sv. gorami 2 mesti stalnega ali začasnega učitelja, na štirirazredni ljudski šoli v Sromljah in dverazredni ljudski šoli v Zdolah po jedno mesto stalnega učitelja. Prošnje do 13. avgusta pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

* Poročila sta se v Ormožu dne 18. t. m. g. Franc Košar, p. kr. davčni asistent v Rogatecu, z gđc. Marico Petovar in Ivanjkovič. Cestitamo!

* Prestavljen je poštni asistent Karol Dobrsek iz Köflacha v Maribor.

* Primiciant g. Peter Pavlič ne bo primiciant, kakor smo zadnjič poročali, pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, temveč pri Devici Mariji v Pušči.

* Sodna imenovanja. Avskultant dr. Franc Vidovič je postal adjunkt v Ložu, avskultant dr. Franc Pihler adjunkt v Metliki. Oba sta štajerska, vendar sta prosila za mesta na Kranjskem. Tako veliko je požrtvovalno rodoljubje slovenske mlade inteligence.

* Imenovanje kletarskih nadzornikov se bo izvršilo s 1. avgustom. Nadzorniki bodo vzeti iz vrst vinarskih strokovnjakov. Ti nadzorniki bodo sedaj le provizorično imenovani.

* Zborovanje S. K. S. Z. v Škofjiloki obeta biti zelo dobro obiskano. Od vseh strani se je naznanilo mnogo udeležnikov. Zborovanja se udeležijo tudi odposlanci krščansko-socialne organizacije iz Poljske, med njimi je Slovincem znani Adam Laeh-Szymanski. V imenu poljskih krščansko-socialnih delavk pride gđc. Irena Kozmowska. Možje, mladeniči, skrbimo, da tudi mi ne zaostanemo za vdeleženci iz drugih krajev. Iz Maribora se jih nekaj odpelje z vlakom ob 11. uri 44 minut ponoči, drugi pa se že peljejo prvi dan.

* Zborovanja v Škofji Loki se udeležijo tudi večina slovenskih državnih poslancev.

* Radgona. Prihodnjo soboto, dne 25. t. m. obhaja preč. gosp. konzist. svetovalec in mestni župnik v Radgoni, Franc Pintarič, čil in zdrav svojo zlató sv. mašo. Na mnoga leta!

* Za slov. dij. zvezo so darovali č. gg.: Ant. Stenovec, župnik v Dupljah, na Gorenjskem, 2 K; Mat. Mrak, župnik v Boh. Belu, 2 K; dr. A. Merhar, kaplan v Sostrem pri Ljubljani, 2 K; Al. Markež in Iv. Kogovšek, prefekta v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu, po 2 K; mariborski somišljeniki 45 K 86 v; M. Rant, nadučitelj v p. na Dobrovi pri Ljubljani, 2 K; M. Ulčnik, župnik v Doliču pri Mislinji, 5 K; Nik. Križaj, župnik v Goricah, 2 K; Iv. Jane, župnik na Colu pri Vipavi, 2 K. Iskrena hvala vsem darovalcem! Živeli posnemovalci! — Odbor.

* Važne naredbe p. kr. železniškega ministrstva. C. kr. železniško ministrstvo je podelilo z naredbo z dne 5. maja 1908, št. 14346-2, inženirju

Probst Francu v Mariboru dovoljenje za izvršitev tehničnih prvotnih del za sledeče normalno ali ozkotirne, s parno ali električno silo gonilne majhne železniške proge: 1. Od glavnega kolodvora v Mariboru po Tegethoffovi cesti čez grajski trg, poštne in gosposke ulice, glavni trg, koroške ulice v Kamnico; 2. Ločivši se od zgoraj omenjene proge na Dunajski državni cesti do Pesnice, potem čez Sv. Marjeto ob Pesnici v Sv. Lenart v Slov. gor.; 3. Od glavnega trga čez dravski most po Tržaški cesti čez Dobrovec v Sv. Marjeto.

* **Socialdemokratski vodja** Miha Cobal zopet obsojen. Na železniškem shodu v Radečah dne 31. maja, na katerega je Cobal pripeljal tolpo sodrugov iz Zagorja razgrajati, je Cobal vedno motil govor poslanca Gostinčarja, očita mu, da je vse laž, kar govori, da obrekuje socialdemokratske poslance itd. Vsled tega je poslanec Gostinčar tožil radi žaljenja časti; Cobal je imel predrznost, da je nastopil dokaz resnice; tudi se je izgovarjal, da kot navaden delavec (on pa ni delavec, ampak od sodrugov plačan uradnik!) ne ve, kako se ima dostojno obnašati na shodu. To je lep državnozborski kandidat. Zastopnik obtožbe, dr. Benkovič, je na podlagi zapisnikov državnega zbora dokazal, da je poslanec Gostinčar le resnico govoril o socialdemokratskih poslancih in o njih nasprotstvu do delavstva. Sodnik je obsodil Cobala na osem dni zapora. Prišlo je se oba stranki, poslanec Gostinčar radi preizkusa kazni. — Včeraj, dne 22. t. m., se je vršila druga razprava zoper Cobala pri okrajni sodniji v Litiji. — Tudi v Laškem trgu je pravda zoper po Cobalu zapeljane sodruga, ki so dne 31. maja na kolodvoru Zidani most demonstrirali zoper poslanca dr. Benkoviča. Rudečkarji so tedaj v hudih stiskah. Krščansko-socialno železniškarsko društvo na Zidanem mostu pa se lepo razvija in pridobiva novih udov.

Mariborski okraj.

m **Poročil** se je v Mariboru gospod Henrik Družovč z gđ. Milo Fistravce. Mnogo sreče!

m **Utopljenec** je potegnil iz Drave v Mariboru dne 18. t. m. plavarski mojster Pivčec. Utopljenec, ki je star kakih 30 let, je imel nad čelom rano. Bržkone se je pri kopanju ponesrečil.

m **Fram**. Tukaj se vrši v ponedeljek dne 27. julija t. l. veliki živinski sejem. Ker je pričakovati obilo kupcev, se posestniki prijazno vabijo, da priženejo veliko lepe živine na ta sejem.

m **Brezplačno** posreduje pri nakupu posestev v mariborski okolici g. Josip Serbec v Gradiški, p. Pesnica.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Lenarški liberalci so si navskriž. Generala Gorišek in Stupica si nič več ne stiskata rok, temveč se pisano gledata. Liberalci trdijo, da nič ne paktirajo s stajercijanci. V svoji novi posojilnici imajo v odboru in to celo v predsedstvu znane pristase „Stajerca“ Lešnika, Ploja, Daviša itd. Vidite sedaj, da nič ni res, kar trdijo ti preklicani klerikali.

m **Shod pri Sv. Janžu** na Dravskem polju je zadnje nedeljo lepo izpal. Udeležilo se ga je vključno slabemu vremenu nad sto mož, ki so s pozornostjo poslušali govornike. Govorili so državni poslanec Pišek o državni podpori za seno in drugo, potovalni učitelj Pušenjak o zadružništvu, podpredsednik K. Z. Mlakar o organizaciji K. Z. Shod se je lepo in mirno izvršil, čeprav je neki mladi učitelj hotel malo zabavljati, pa je bil krepko zavrnjen. Takim gg. bi svetovali, da naj malo zakone preštudirajo. Vseh udeležencev tega shoda je bila želja, da bi K. Z. še letos imela tam shod ali kje v bližini. Kmečki stan se organizira, zato pa nas napadajo naši nasprotniki. Naš klic bodi: Na plan, kmečki stan!

m **Sv. Ana na Krembergu**. Dne 19. t. m. so priredili pri nas šentlenarski liberalci slavnost v spomin 60 letnice vladanja presvitega cesarja. Seveda so imeli pri tem svoje posebne namene. Da bi ljudstvo teh ne spoznalo in bi se lažje dalo vloviti v liberalne mreže, so sklenili, da začnejo slavnost s sv. mašo. Raztrbili so torej med ljudstvo, da pride k nam z graškimi akademiki vojaški kurat Ernest Terstenjak, ki bo služil na prostem sv. mašo. Radovedni smo le, koliko je ta slavnost obmejnim krajem hasnila. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za šentlenarski okraj, ki je to slavnost priredila, ni nastavila nobene vstopnine, torej tudi ni imela nobenega dobička. Kaj se je torej doseglo s to slavnostjo?

m **Sv. Trojica** v Slov. gor. V eni zadnjih števil nas je objedel v ptujem ključu znani Stajercijec prijatelj. Pa motiš se, če misliš, da si nas s tem razžalil; ravno nasprotno: povzdignil si nas v vrsto najboljših naših gospodov svetnih in duhovnih. Med drugim pravi, da smo pridobili občino Verjane. Saj se nje niste nikoli imeli, le sline so se vam cedile po njej. Če je prejšnji občinski predstojnik smuknil v drugi tabor, še ni bila vsa občina za njim. Stočes, da sam prišel prepozno k Sv. Trojici, morebiti pa ne. Če bi si „Slovenski Gospodar“ mene za dopisnika izbral, bi pač malo izvedel od nas. Sploh pa je čudno, da nisi dal članka nemško tiskati, ker ti je slovensko vse zoperno. Počasti še nas kaj. — F. Perko.

m **Iz Sv. Lovrenca nad Mariborom**. Prvi uradni dan. Novo ustanovljena kmečka hranilnica in posojilnica (raffajznovka) v trgu Sv. Lovrenca nad Mariborom ima prihodnje nedeljo dne 26. julija t. l. po rani službi božji v svojih prostorih pri Pernatu svoj prvi uradni dan, uradnovali bodo nad-

revizor g. Vladimir Pušenjak. Drugi uradni dnevi bodo ob nedeljah po rani božji službi.

m **V Tinjah** bo pel novo mašo č. g. Dijonizij Dušej dne 26. t. m. Pridiguje vlč. g. o. Kasijan Zemljak iz Maribora. 75 let že ni bilo tukaj nove maše. Zadnji primicijant je bil praujec sedanjega, preč. g. Anton Dvoršek, rojen 1805 v isti hiši, in umrl 1889 kot župnik in zlatomašnik v St. Vidu pri Planini. Ta gospod, je znan po raznih lepih ustanovah. Skoda, da iz zelenega in imovitega Pohorja prihaja le malo dijakov!

m **Iz Slov. Bistrice**. S prihodnjim šolskim letom se bo odpela v Slov. Bistrici trirazredna nemška šola, ki si jo je sezidala mestna občina s pomočjo nemškega šulvereina in drugih dobrotnikov (celo iz Berolina so baje dobili 3000 mark). Mi Nemcem privoščimo šolo, ker zavzemamo stališče, da se more uspešno poučevati le v materinščini. Toda to je spak, da Nemci nimajo dovolj otrok. Zato pa love na vse kriplice slovenske otroke. Župan gospod Stiger hodi od hiše do hiše, sekundira mu pr. Nemec z laškim imenom in laško krvjo Versolatti; najbolj pa si brusi jezik in pete nadučitelj na okoliški šoli Kolletnig (!). Nadučitelj, ki agitira proti svoji lastni šoli, ali ni to nekaj čudnega? Pri nas marsikaj smrdi, toda danes se nočemo ukvarjati s temi stvarmi, da ne okužimo v tej vročini zraka.

m **Prepuž** pri Slov. Bistrici. Dne 17. t. m. se je ob 9. uri dopoldne obesil Janez Skole, muzikant, po rodu Lah. Nova žrtev alkohola!

Ptujski okraj.

p **Ptuj**. Jubilejne procesije na Ptujsko goro dne 16. t. m. se je udeležilo jako mnogo ljudstva. Bilo je nad 2000 za božjo čast navdušenih, romarjev iz ptujске okolice.

p **Cela ptujška okolica** čestita vrlemu narodnjaku č. g. župniku vurberskemu, da ga je najvišje sodišče oprostilo radi znanega Linhartovga shoda na Vurbergu. Kakor turški paša se je Linhart razkoračil nad vurberskim župnikom in mu že naprej prerokoval, da bo obsojen, kakor je to tudi ptujška sodišča storila, a upravná sodišče na Dunaju ga je vendar le oprostilo.

p **Ptuj**. Stajercijanski shod je priredil župan Ornig na Ptuj pretečeno nedeljo dne 19. julija v prostorih nemškega kazina. Prišli so na shod, na katerem je bila kot glavna točka poročila zoper sušo, poslanci vsenemec Malik in dr. Ploj. Da je bil pa glavni govornik urednik „Stajerca“, Linhart, se razume samoobsebi. Dasiravno so naši poslanci že davno storili vse potrebne korake radi letošnje suše, je vendar Ornig čutil zopet potrebo, nasipati Stajercijancem peska v oči, češ: glejte me, kako se potegujem za vas! Dr. Ploj je tudi govoril, a bivši socialdemokrat Linhart mu je zabrusil tako gorke obraz, da si jih bo gotovo dobro zapomnil.

p **„Stajerc“** je prinesel v zadnji številki uvodni članek in podlistek s tako nesramno vsebino, da se vsakdo začuden vpraša: ali je res temu listu dovoljeno na najostudnejši način blatiti naše verske svetinje? Ali res sme razgrizeni sovražnik vere v javnem listu katoličanom podtikati take ostudnosti, kakor to dela „Stajerc“? Vprašamo naše višje oblasti, ali res ničesar ne vidijo?

p **Sv. Marko** niže Ptuja. Pri nas je nastala strašna suša, žita in pšenice nam bo prirastlo malo. Drugih pridelkov pa ne bode nič. Gozde in pa travnike nam jemlje Drava. Prosimo gospode poslance, da se potegnemo za nas.

p **Iz Dravskega polja** k Sv. Arehu se je napotila nemška ženska procesija. Prišla je že na Gornjo Poljskavo. Tu so jej pa v nemški gostilni povedali, da imajo pri Sv. Arehu Slovenci, ne pa Nemci svojo slovesnost. Vsled te novice so bile nemške romarice tako sladko ginjene, da so se samega veselja jokale. V tej hudi suši so bili Poljskavčani sicer debelih solz veseli, a eden je le menil, da preveliko veselje bi znašlo škoditi tudi nemškemu srcu, katero je treba torej dobro v plavice zaviti, da se ne bi razpočilo. To je res pomagalo, zakaj mi Slovenci na Dravskem polju še danes slišimo, kako močno bñje to nemško sree na čast sv. Arehu, ki je gotovo tudi vesel nemških pobožnih romaric, ki imajo še danes srčno željo, da bi od Sv. Arehu gledale, nemško Ameriko in nemški niderlag.

p **Sv. Barbara** v Haložah. (Tudi pri nas se prodaja živina pod ceno radi pomanjkanja krme. Le toliko smo dobili dežja, da se ni še drevje posušilo. Trsje obeta letos bogato letino. Tudi sadja bo dosti, zlasti jabolk in češpljev (sliv). — Radi nalezljivih boleznij, ki vladajo med otroci, se je teden prej zaprla šola, že od kušnje iz veronauka so bili tri nižji razredi izostali radi boleznij. — Dobili smo novega gospoda organista, ki pa vsled klubovanja gotovih krogov, še nima pravega stanovanja. Treba bo postaviti cerkveno hišo pri cerkvi, ki razpolaga sedaj s praznimi prostori. Potem bo menda konec večletnega prepisa, kar bi bilo močno želeli. — Dne 16. t. m. smo spremenili k zadnjemu počitku babico staro Pintaričko z Dolan, ki jo je bila zafela kap. — Toča nam je dozdaj še prizanekla, nekateri menijo, da radi močnega streljanja proti toči. — Pri nas dobimo pekarijo, da nam ne bo treba naročati pečurk od drugod. — V cerkveni konkurenčni odbor, čegar izviditev se je z rekuzi zavlačevala, so volile občine: Slatina, Gradišče in Gruškovce pri-

staje K. Z., le Sv. Elizabeta in Sv. Barbara sta ostali v taboru tistih, ki pravijo, da je treba gledati bolj na prste klerikalcev. Nasprotniki so se zato zbirali celo v šoli k volilnim pogovorom o cerkvenih zadevah. — Pri podružnici Sv. Ani se dozidava sedaj župnišče, ki je bilo 16 let podrtina. Pod skrbnim vodstvom gospoda župnika se je lani obnovila tudi cerkev sv. Elizabete.

p **Vurberg**. Znano je še, kako imenitno je pogorel na Vurbergu Linhart s svojim shodom dne 26. januarja t. l., ko ljudstvo ni hotelo poslušati njegovega žobudranja. Znano je tudi, kako je „Stajerc“ potem lagal o shodu na vse cente, župnika pa je tiral pred sodišče, češ, da se je pregrešil zoper zborovalni zakon, ker mu je mislil nekaj krepkih povedati v obraz. In res se je dobil dr. Stepischnegg, sedaj sodnik v Sošanju, ki je župnika obsodil radi te „pregrehe“ na 30 K, oziroma 3 dni zapora. Oj kako neizmerno veselje je bilo vsled tega pri „Stajercu“ in njegovih zvestih ovčah! Slavitsch je v potu svojega obraza razširjal to „slavno“ vest po Ptuj. Pa „Stajerc“ in Linhart sta obročala, najvišje sodišče na Dunaju pa je obrnilo. Župnik Kokej je namreč popolnoma oproščen ter dobi povrnjenih tistih 30 K; razsodba dr. Stepischnigga je bila profizakonita. Pošteni Vurberžani so tega iz srca veselili, Stajercijanci pa so poparjeni in se kisló držé. Vsa čast pa poslancu Kmečke zveze, blagemu g. dr. Ivanu Benkoviču, ki je to vso tako dobro izpeljal! Tega vrliga gospoda živo priporočamo rojakom v vseh enakih slučajih! Zivio dr. Benkovič!

p **Sv. Lovrene** v Slov. gor. Dolgo se človek ne zmeni za neumnosti, ki jih laže ptujski „Stajerc“. Na prigovarjanje drugih pošiljam zljaj nekoliko v pojasnilo. Pri zadnjih občinskih volitvah sem bil od 16 narodnih, za občino zaslužnih mož, petokrat izvoljen občinskim županom. To je ostala dva odbornika tako jezilo, da si gasita svojo jezo že sedaj z dopisi, ki jih pošiljata lažnjivemu „Stajercu“. Jeden izmed teh dveh je beračil okoli, naj se pregleđa občinska blagajna. To se je, zgodilo in preglednik je našel račune v redu. (O tem se lahko prepriča vsak davkoplačevalec te občine; knjige so pri g. blagajniku na razpolago.) In sedaj si upa tak Stajercijanec celo tako daleč, da piše, naj odstopim. Mene so izvolili narodni možje, jaz sem predstojnik narodne občine, in kot tak ponosno in odločno pravim, da ne odstopim! — Nadalje piše „Stajerc“ o meni, občinskemu blagajniku, da nisem videl občinskih knjig, itd. To je grda neresnica. Knjige imam jaz pri sebi, sem jih natanko pregledal in spoznal, da je vse v najlepšem redu. Stajercijanski dopisnik mi pravi, da sem kar slepo vse potrdil; to ni res. S ponosom gledam nazaj na lepo vrsto let, odkar sem občinski svetovalec, oziroma blagajnik, in vem, kaj imam storiti. Pač pa priporočam odborniku-dopisunu „Stajerca“, naj pridno preštudira občinske razmere, potem šele naj piše v časnike; zdaj še nikakor ni goden za take stvari. — Da pošiljava ta dopis imenom, da občinski predstojnik nikakor ne odstopi (če bi ne bilo kaj v redu, bi namreč moral odstopiti), so najboljši dokazi za blagostanje občinskih zadev. — Blagajnik in predstojnik.

p **Hranilnica** in posojilnica v Cirkovcah. Ko se je lanskega leta ustanavljala ta prevažna zadruha, prva na Dravskem polju, bilo je veliko upitja ne samo v domači župniji, temveč veliko več v Mariboru in Ptuj. Pa glejte, kako lepo se je razvila in si trdna tla postavila ta denarna zadruga. Komaj eno leto obstoji in je imela v prví polovici tega leta 49.481 K 18 v sprejemkov in 47.670 K 14 v izdatkov, torej skupnega denarnega prometa v polletu 97.151 K 32 v. Najlepši dokaz, koliko zupanjanja ima hranilnica in posojilnica pri župljanih, ki radi vlagajo svoj denar pri domači zadrugi, in iščejo pa tudi potrebni le pri njej pomoči z malimi stroški. Zraven gospoda župnika so v načelstvu in nadzorstvu trdni in vseskozi pošteni in odkritosrčni kmetje, kateri skrbé le za korist in za pomoč našega ljudstva.

p **Sv. Florijan** ob Boču. Jubilejni mladeniški shod pri Sv. Florijanu ob Boču prihodnje nedeljo bo res nekaj krasnega. Od vseh strani bodo prihiteli mladeniči v procesijah k Materi božji Loženski, kjer bo ob 10. uri služba božja. Od 1.—3. ure popoldne se vrši na vrtu g. Vizoviškega mladeniški shod, na katerem bodo mladeniči slavili trojni jubilej: Marijin, papežev, cesarjev, ter se navduševali za življenje in za delovanje v smislu prekrasnega gesla: Z Bogom in Marijo za slovensko domovino. Vmes se bo glasilo lepo petje, godba vrlih makolskih mladeničev ter bomo poslušali deklamacijo rodoljubnih pesmic. Ob 3. bodo večernice in druga pridiga. Ob 4. uri odidemo v procesijah. Mladeniči, na dan!

p **Kostrivnica**. Kakor v raznih drugih krajih, tako vlada tudi pri nas strašna suša in ako nam Bog ne da v kratkem večjega dežja, bodo vse rastline na polju uničene. Gospodje poslanci, tukaj je treba nujne in izdatne državne pomoči, zakaj beda je neizogibna.

Ljutomerski okraj.

p **Sv. Tomaž** pri Ormožu. Nad vse veličastno se je obnesla jubilejna procesija, katero je priredila

staroslavna dekanija velikonedeljska dne 16. t. m. k Materi božji na Polensaku. Udeležile so se procesije župnije: Sv. Tomaž, Velika nedelja, Ormož, Svetinje, Sv. Miklavž in Sv. Lenart z 10 duhovniki. Zbirali smo se v lepih Saveh, kjer se je v okrašeni kapelici služila sv. maša. Na to se je pomikala ogromna množica med slovesnim popevanjem lavretanskih litani na prijazni hrib polenski, kjer nas je že čakalo mnogobrojno ljudstvo od blizu in daleč. Trditi smemo, da se nas je ta dan sešlo do 3000 romarjev. Tolike udeležbe nihče ni pričakoval. Kaj takega ne pomnimo! To je bila splošna sodbu faranov na Polensaku. Zaradi prevelike gneče je morala biti slovesnost primerna pridiga zunaj cerkve. Imel jo je vlč. g. duh. svet. in župnik J. Bohanec. Konečno se je opravil č. g. P. Zadravec ob asistenci treh duhovnikov slovesno sv. mašo, pri kateri se je zopet odlikoval znani pevski zbor od Sv. Tomaža. Vse se je vršilo v najlepšem redu. Slovesnost ostane vsem udeležencem v trajnem spominu.

1 Sv. Križ na Murkem polju. Milo so peti pri nas naši zvonovi, ko je iztrgala smrt dne 13. t. m. iz srede naše dekliske Marijine družbe mladi cvet, mladenko Marijo Bohanec iz Vučevasi. Prenasala je svojo bočezno udano v voljo božjo. Imela je sušico. Močno je še želela videti novo krasno zastavo Marijine družbe, pa ni se ji izpolnila ta želja. Spreveda se je udeležila mnogo ljudstva. Družbenke pa so ji pri odprtem grobu zapele krasno slovo. Spavaj v miru, draga sestra.

1 Križevci. Naš trgovci P. še nima vžigalice „V korist obmejnim Slovincem.“ Ne vemo, zakaj si jih ne naroči, ko si jih vendar vsi želimo.

1 Kapela. Dne 2. avgusta t. l. bomo imeli kapelski mladenič ob 3. uri popoldne pri g. Dirjaku ustanovni shod Mladeniške zveze. Govorniki se še naznani. Mladeniči kapelske župnije, pokažite na dan 2. avgusta, da ste verni sinovi matere Slovenije in udeležite se polnoštevilno tega shoda.

Bela obleka in solnčni žarki. Dosedaj je bela obleka splošno veljala za najboljšo sredstvo proti pekočim žarkom. Sedaj pa so brezposelni ljudje prišli do prepričanja, da smo v veliki zmoti, ker bela obleka kaže ni nikako obrambno sredstvo proti solnčnim žarkom. Slnčni žarki prav lahko probijejo belo tkanino ter uplivajo na kožo, ne da bi izgubili kaj svoje moči. Pač pa je na črni koži moč solnčnih žarkov zlomljena, zato so zamoreci v beli obleki neobčutljivi proti najhujši vročini. Ako bodo tedaj hotele naše bele oblečene dame odbijati solnčne žarke, nositi bodo morale črn triko ali se dati — črno namazati od pete do glave.

Stavka v Indiji. V Bombaju je stopilo v stavko 14.000 domačih delavcev, ki so v službi pri raznih industrijskih podjetjih. Nastali so nemiri, ki jih je moralo udušiti vojaštvo.

Potres pri Pontebi. V Moggiu pri Pontebi je bil zadnje dni opetovano potres, ki je poškodoval več hiš. Prebivalstvo biva pod milim nebom.

Glas iz rakve. Črnci John Samson iz Queenstowna je bil izvežban trebihogovorilec (ventrilo-lokvist). Nekoč je srečal mrtvaški spreved in se mu pridružil. Ko so prišli na pokopališče ter hoteli spuštiti rakev v grob, zaslišali so pogrebni globok glas, kot da bi prihajal iz rakve: „Počasi, počasi, otroci moji!“ Črnci je prevzel tak strah, da so skoraj obledele! Zdaj je pa še močnejše zagrmelo iz rakve: „Počasi, vi blazneži, dajte, da ne padem, še hrbtenico mi boste polomili!“ Črnci so vrgli rakev proč in zbežali, kot bi jih podil zlodej, edini John Samson je ostal in se smejal toliko časa, dokler ni prišla policija in honorirala njegovo izvežbanost z zaporom.

Veliko poneverjenje. Blagajnik posojilnice v Platu pri Karlovih varih, Ivan Beer, je poneveril 238.000 kron. Beer je zdaj pod ključem.

Strašen vihar. V Tokatu na Turškem je vihar razdjal 400 hiš. Ubitih je nad 1000 oseb.

Slovenjgraški okraj.

s Staritrg pri Slovenjgradu. 40letnico mašništva obhajal je 19. julija 1908 naš mil. g. kanonik. Dobri farani so se z njim vred iz srca veselili tega dne in to veselje tudi na zunanost pokazali s slavloliki zastavami, slavnostnim zvonjenjem in streljanjem. Pred sv. mašo pa mu je v imenu šolske mladine v prisrčnih besedah izrazila istotako prisrčna voščila vrla učenka Frančiška Apačnik; ta kakor tudi druga „bela“ dekleta poklonila so mu tudi prekrasne šopke v znamenje svoje otroške udanosti in ljubezni.

s Ribnica na Pohorju. A.: Kaj je novega? B.: Vse pri starem, naša mesarja še zdaj prodajata govedino kg po 1 K 28 vin.; telečje pa po 1 K 40 vin. Pač nekaj je vendar novega, pivo je zdaj za 8 vin. dražje. A.: S tem najbrž hočejo privabiti več letovičarjev sem. — x. —

s Ribnica na Pohorju. Ustanovilo se je „Gasilno društvo“ za Ribnico. Poveljni jezik bo seveda, kakor ni drugače pri naših naprednjakih pričakovati, nemški.

s Stari Trg pri Slov. Gradu. Dne 2. avgusta se bo blagoslovilo tukaj svečano novo pokopališče.

s Razbor pri Slovenjgradu. Ustanovni shod našega izobraževalnega društva dne 19. t. m. je dobro uspel. Zbrali

so se sami odlični, zaslužni katoliški možje, mladeniči in dekleta. Veselo je bilo gledati čvrste postave, kako se zavzemajo za pravo ljudsko izobrazbo. Gospod dr. Hohnjec razloži v obširnem, poljudnem govoru pomen izobraževalnih društev za kmetijstvo, narodnost in versko prepričanje. Predsednik shoda, župnik Josip Krohne se mu zahvali v imenu zborovalcev za nasvete, katere nam je govornik podal. Nato se je izvolil odbor, v katerega so bili enoglasno voljeni: Lenart Pačnik, predsednik; Josip Krohne, podpredsednik; Janez Glasenčnik, tajnik; Filip Lesnik, blagajnik; Jernej Pačnik, knjižničar; Franc Epšek, Andrej Plešivčnik, odbornika. Odbor nam jamči, da bo društvo vspešno delovalo. — A vsaka dobra stvar ima svoje nasprotnike. Tako tudi naše društvo. Posebno so bili žalostni gospod Rone, kot zvest prista Narodne stranke. Da jih potolaži, je sklical okrajni odbor Narodne stranke za šostanski okraj protishod pri Žuzelu. Iz šostanja sta jih prišla tolažiti gospod Volk in eden učitelj. Kedo je bil ta učitelj, bomo že poročali. Ta gospod je govoril o sadjarstvu, in nam med drugim povedal, da naznanja veče, gospenice in drugi taki marčesi obilno sadu v jeseni. — Res temljito! Gospod Volk je govoril o kmetijskih posojilnicah! Gotovo zanj najvažnejša točka. Poslušalce so tvorili: Rone, ki so hoteli vtajiti naš shod, Menc, Podjavšek, Spodnji Elbert in Obreza. Če se omenimo, da so Žuzelu v šole z drvorističa ovce in zbežale k Grabnerju, ko so zagledale Volka, ja naše poročilo končano. — Druge nesreče ni bilo.

s Volitve v občinski zastop velenjski. Sklicujoč se na določbe § 19 tisk. zak. prosim, da v zakonitem času in zakoniti obliki objavite nasledni popravek: Ni res da bi bil jaz pisal ugovor zoper občinske volitve v Velenju, pač pa je res, da tega nikdar nisem pisal kar lahko s pričami dokazem. Josip Kovač, ml.

Konjiški okraj.

k Konjice. Preteklo soboto je bilo slovesno blagoslovljeno in otvorjeno novo poslopje za bošnike z nalezljivimi boleznimi pri bolnišnici rudečega križa v Prevratu. Navzoč je bil podpredsednik rudečega križa eks. iem. v p. vitez Borčelo pl. Boreo iz Grada, prevz. knez in kneginja Windischgratz, grofica Sermage, baron Vay de Vaya, kateri je na svoje stroške dal to novo bolnico postaviti ter drugi člani tukajšnje podružnice rudečega križa. Preč. g. nadžupnik in dekan je zjutraj ob 7. uri služil v kapeli sv. mašo, pri kateri se je s sodelovanjem članov žitarnice in slov. pevskega društva nemško pelo, ter je ob 11. uri po pozdravnem in otvoritvenem govoru prolag. g. okr. glavarja blagoslovil novo poslopje. Upajmo, da nas bo ljubi Bog varoval nalezljivih bolezni, a v slučaju takih bolezni pa bo bolnišnica gotovo služila svojem namenu. — V petek popoldan je pri prevažanju železniških vozov na tukajšnjem kolodvoru odtrgalo tri prste na roki pomožnemu kurjaču Pušniku, katerega so prepeljali v bolnišnico v Maribor. — Pri stavbi nove slov. šole so zidarji pričeli štrajkati; hočejo več zaslužka ali pa eno uro manj dela. Kako se bodo pobotali, se še ne ve, a govori se, da bo delodajalec dobil zidarje od drugod. Vsekakor mora biti šola do zime pod streho. — Suša je tudi pri nas napravila veliko škodo. Sena je malo, otave skoraj nič, krompir bo droben, koruza in oves slaba. Cena živini je strašno padla. Državna podpora bo dobro došla, če je bomo kaj dobili.

k Spitalič. Staro bralno društvo je zaspalo in se razpustilo; novega bi potrebovali, ki bi na krščansko-socialnem programu razširjal pri nas prepotrebno izobrazbo. Upamo, da se tako društvo kmalu ustanovi.

k Ziče. Preteklo nedeljo, je bila pri nas veselica v prid družbi sv. Cirila in Metoda v Gosakovi gostilni, p. d. pri Kučju. Udeležba slaba. Konjičani so bili neki nezadovoljni. Radovedni smo na čisti dobiček, katerega bo družba dobila.

k Ljubnica. Suša je napravila v naši občini ogromno škodo. Občina je primorana prositi okrajno glavarstvo v Konjicah, da se škoda ceni in davek odpiše.

k Iz Prihove. V nedeljo dne 26. t. m., po prvem sv. opravilu, bo imel g. potovalni učitelj F. Goričan v šoli poučno predavanje. Gospodarji in gospodinjice, pridite v obilnem številu!

k Iz Grušovja pri Prihovi. V štev. 27 „Slov. Gospodarja“ je zapisal nekdo ta-le stavek: „Občno pozornost so vzbudili neustrašeni mladeniči z Marijino svetinjo na prsih.“ Takoj sem položil časnik na mizo in sem se zamislil. To je sicer res, tako sem tuhtal; drugo vprašanje pa je, ali je to zadošči. Mi smo postali neustrašeni vojaki za Boga in Marijo in za slovensko domovino. Vojaki pa niso na svetu samo zaradi lepšega, ampak zato, da se vadijo v orožju in — ako je treba — da udarijo po nasprotniku. Ali manjka nam, ki bi radi bili dobri mladeniči — nasprotnikov? Vsak ve, da ne. Kaj pa bode naše orožje? Ali nož, ali cepce, ali kol itd., kakor je to grda navada nekaterih mladeničev naših let? Ne, mi se tega sramujemo! Naše orožje bode lepo obnašanje, pametna beseda ali olika in izobrazba! Pa kako si pridobimo to orožje? 1. Ako beremo dobre knjige in časopise. Zdi se mi, da ne beremo radi. In koliko je pri nas hiš, mladeničev in mladenk, ki so naročeni na „Naš Dom“, na „Sl. Gospodarja“, na „Domoljuba“, na „Bogoljuba“? In koliko jih je, ki razširjajo te dobre liste? Preljubi tovariši, to se mora preduragati, pa kmalu: dru-

gače se ne bomo mogli ubraniti cepcem in kolom itd. 2. Ako poslušamo poučno predavanje, pa se tudi sami vadimo predavati. Kar vzljigame me, ko berem v časopisih, kako drugod mladeniči nastopajo in govorijo na shodih lepe pozdrave, da cele pridige. Kdaj bomo pa mi nastopili? Ali smo mi za nič? Ali imamo glave samo za to, da bi neotesanci in suroveži udrihali po njej s cepcem in s kolom? Neko nedeljo sem šel sam od božje službe, pa so mi prišle razne misli v glavo. Med drugim sem prišel tudi na to-le: Naš gospod. organist, Jože Klajžar se neki piše, kaj lepo igra in lepo poje. Mi mladi pa tudi radi pojemo, seveda po svojem, da le pojemo. Kako hvaležni bi bili g. Jožetu, ako bi tudi nas ob praznikih povabil k sebi in bi nas poskusil, ali smo za petje ali ne, pa bi nas učil! Za nameček pa bi nam lahko pretlaval o tem, kar se je on med tednom naučil; mi bi se od njega mnogo naučili, pa bi se sami poskušali predavati. Upam, da b' ga v tem radi podpirali gospodje, ki nam dobro hočejo. — Eden mladenič.

Celjski okraj.

c Skušnja na orglarski šoli v Celju, pri kateri so bili navzoči mil. g. opat Franc Ogradi, g. Franc Trop, kapelnik iz Maribora, 3 gosp. kapucini in g. dr. Schwab, se je vršila dne 16. julija. Vseh sedem skušencev je skušnjo dobro napravilo, nekateri celo s prav dobrim vspehom. Vidi se, da šola v vsakem oziru dobro napreduje, kar so navzoči gospodje pohvalno omenjali. Štirje organisti so že dobili svoje službe, trije: Vrečko Dragotin pri Sv. Petru pri Radgoni (vas Črešnjevec), Kropce Stefan in Makolah in Kurmik Stefan v Sinčivasi na Koroskem še službo iščejo. Vsem g. želimo prav srečno pot v življenju!

c Tretji izlet telovadnega odseka v Celju je bil v nedeljo dne 19. julija popoldne. Telovadci so se pri lepem vremenu podali v uniformah v lepo celjsko okolico. Izbrali so si to pot Lopato. Korakali so ponosno po cesti skoz Ostrožno. Vse je gledalo zavedne fante, ki se niso zmenili za pikanje, ki je dvakrat priletelo iz gostilne Fazarinca v naprednem liberalnem Ostrožnem. Na Lopati so telovadci igrali, oziroma že ponavljali dve igr.: „Krečmar pri zvitem rogu“ in „Kmet in fotograf.“ Igrali so dobro, zato so pri gledalcih, katerih se je veliko nabralo iz sosednjih občin, želi priznanje in pohvalo. Po igranih so telovadci prav točno izvajali proste vaje. Nazadnje jih je zavedni kmet in odločen pristaš Kmečke zveze Ramšak še pogostil. Cast takemu možu in stoterna hvala za dovoljene prostore ter za pogostitev. Mi že gremo naprej čvrsto in pogumno, vi pa fantje iz okolice, pojdite za nami, ne dremajte dalje!

c Dobrna. Dne 20. t. m. je obhajala gospa Amalija Kekovič pri svojem sinu na Dobrni v Krogi srodnikov in duhovnih tovarišev svojega sina svoj 80. rojstni dan.

c Vransko. Že pred tremi tedni odšla je od doma dvajsetletna božastna deklina Antonija Lesnik. Če kdo kaj poizve, naj blagovoli sporočiti župnijskemu uradu na Vranskem. Zalostna mati-vdova se bo še le takrat pomirila.

c Vransko. Umrla je gospodična Fanika Šentak. Naj v miru počiva!

c Šmartno ob Paki. Naši rojaki v Ameriki so prišločili naši požarni brambi za dobavo nove društvene zastave z znatno svoto 161 K 70 v. na pomoč. Požarna bramba izreka tem zavednim domoljubom tem potom i-kreno zahvalo.

c Žusem. V nedeljo 19. t. m. opoldne je toča potolkla eden del žusemske in štefanske župnije, ter je pokončala še tiste poljske in vinogradne pridelke, katerim je dolgotrajna suša še prizanašala. Še drugi dan je bilo videti cele kope ledene toče, katero je sledeči naliv dežja skupaj navalil. — Ubogi, zares prenobgi kmet! —

c Za mladeniški shod pri Sv. Roku v Šmarju so priprave v polnem tiru. Vršil se bo po istem vspehu kot pri Sv. Florjani. Ob 10. služba božja, h kateri pridejo mladeniči v procesijah. Od 1. — 3. ure popoldne veliko mladeniško zborovanje, ob 3. uri večernice s pridigo, ob 4. uri odhod. Mladeniči šmarskega okraja bomo v nedeljo, 2. avgusta pokazali, da ne zaostajamo za drugimi!

c Nazarje. V zadnji številki „Narodnega Lista“ se na podli in lažnjivi način napada preč. gg. oo. frančiškane posebno patra Anzelma. Ni resnica, da bi frančiškanski samostan priredil gledališko predstavo, ampak igro je priredilo „Kat. slov. izobraževalno društvo v Nazarjih.“ Igra je lepo in dobro uplivala na gledalce. — Kar se tiče vaj za predstavo, — je izlil dopisnik celo jezero gnojnice na odbornika „Kat. slov. izobraževalnega društva,“ patra Anzelma. On, ki žrtvuje vsako prosto uro za izobrazbo v moralnem in gospodarskem oziru, on torej se napada od onih, ki vedno kriče: „Delajte za izobrazbo ljudstva, pomagajte mu.“ — Hinavei! — Vsaj mi na deželi si mislimo, da mora biti voditelj kakšne predstave pri vajah navzoč, kjer popravlja in vodi kretanje. — Gospodje v Celju, pogledite na se. — Da je odbor imenoval preč. g. o. Anzelma, je samo ob sebi umevno. Kajti on je edini, ki je sposoben, ustvariti povoljen uspeh. Drugi bi tega ne mogli storiti. Odkar je društvo ustanovljeno po preč. g. o. Anzelmu, so se pod njegovim vodstvom prirejale predstave, ali samo moške ali samo ženske. Udeleževali so se tudi iz Mozirja teh predstav in nikdo ni preč. gg. oo. frančiškanov napadal. Da so bile vaje v šoli in pod kozolecem in ne morda v kakšni gostilni, tudi to se zdi čisto nesramnemu dopisniku. Dokler društvo nima svojih lastnih prostorov, je navezano na samostan, ki z veliko požrtvovalnostjo podpira društvo. Vedno se povdarja, kakor že zgoraj omenjeno, izobraževalno delo, a če kdo dela, mu z nesramnim in lažnjivim obrekovanjem nasprotuje in hočejo onemogočiti njegovo izobraže-

valno delo. Če bi tudi v sren kaj čutili, bi tega ne delali. Podpisani odbor se naprej prosi preč. gg. frančiškane za njihovo pomoč in sodelovanje v korist in izobrazbo toli zatiranega slovenskega ljudstva. Tudi ni resnica, da bi kedaj trajale do 11. ure po noči, ampak samo jedenkrat do 9. ure, ker ni bilo mogoče poprej postaviti odra. Dopisniku je dobro znano, da nima samostan nikakoršnega „vira dohodkov“ od predstav, ampak nasprotno, vedno ima pri tem stroške. Naj le pride gledat oni dopisnik v društveni računski zapisnik in videl bo, da je vključena cela vrsta od predstav. Društvo izda za časopise letno okrog 200 K. Kje je denar za 300 knjig, katerih stane jedna povprečno 2 K, kje je gledališki oder s 6 spremembami in za druge stroške, če ne od predstav. Na vse take nesramnosti, katere se očitajo, ne bomo več odgovarjali. Nismo navajeni se pečati s takšnimi podlostmi, kakor dopisnik. — Fej te bodi! — Matevž Dobrovc, predsednik; Ivan Močnik, tajnik; Jakob Breznik, pregledovalec računov; Franjo Rozman, knjižničar; Matija Dobrovc, Franc Hlačin, Jože Goltnik.

o Zidani most. Miha Cobal bo zopet kašopihal. Bilo je 31. maja, ko se je v Radečah snovalo društvo krščanskih železničarjev. Govorila sta poslanca dr. Benkovič in Gostinčar. Cobalovi pristaši so jima ves čas vmes kričali in Cobal je velikokrat upil v Gostinčarja: Lažete, vse je laž, to je laž itd. Za to razžaljenje je bil dne 20. julija, pri sodišču v Radečah obsojen na osem dni zapora z dvema postoma in na poravnanje vseh stroškov.

Brežiški okraj.

b Občina Pleterje pri Brežicah je sestavila dne 18. t. m. imenik tukajšnjih posestnikov, ki jim je suša uničila seno, otavo, krompir, deteljo in koruzo, da se jim odpiše davke in se jim da podpora v senu. Prošnja se je predložila z imenikom vred c. kr. okrajnemu glavarstvu v Brežicah. Zupani, posnemajte brzo to občino!

b Državno podporo 3000 kron in 300 kron deželne podpore ste dobili občini Brezje in Arnesko za njme leta 1907 po posredovanju drž. poslance Benkoviča.

b Iz Sevnice ob Savi. V „Slov. Narodu“ in „Domovini“ se obrega nekdo ob vlč. župnika iz Sevnice in Boštjana, češ, da jemljeta pri meni meso, četudi sem nemškutar. Očita mi dalje, da sem kot obrtnik svojega očeta uničil, da je v moji gostilni nemški nabiralnik itd. Nesramni lažnik! Kdaj si videl v moji hiši kak nabiralnik za „Südmärk“? Kdaj sem se podpisoval s „Hans“? V moji hiši in rodbini se govori izključno le slovenski, otroci hodijo v slovensko šolo, ki meni hodijo slovenski kmetje. Zato, ker postrežem tudi Nemcem, če pridejo, še vendar nisem nemškutar, drugače so vsi obrtniki v Sevnici tudi nemškutarji, ker tudi oni pošteno postrežejo Nemcu kakor Slovencu. Praviš nadalje, da sem kot obrtnik uničil svojega očeta. To menda moj oče najbolje veda, ali so res uničili in ali sem jih jaz za vinar kdaj oškodoval. Recimo pa, da bi jih res kdaj nesreča uničila, potem si ti gotovo zadnji, na kojega bi se opirali. Bodi torej le brez skrbi! Iz vsega tvojega obrekovanja se bere le zavist do mene in mržnja do gosp. duhovnikov. Boli te, da hodijo kmetje v mojo hišo. Zato me hoče napraviti za nemškutarja. Dokaži mi, da sem kdaj protinarodno volil, ali pa da sem se kdaj volilvi odtegnil, takoj ti izplačam dvesto kron. Janez Starkl ml., posestnik in obrtnik.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Družba sv. Mohorja. Do 4. malega srpana 1908 se je vpisalo v družbo sv. Mohorja: iz goriške nadškofije 9.841 udov, iz krške škofije 6.350, iz lavantinske škofije 25.650, iz ljubljanske škofije 33.360, iz tržaško-koprske škofije 4.262, iz škofiji Poreč in Krk 168, iz senjske in dalmatinskih škofij 239, iz zagrebske nadškofije 487, iz djakovske škofije 67, iz bosniških škofij 170, iz sombatske in ogrskih škofij 277, iz sekovske škofije 419, iz videmske nadškofije 258, iz raznih krajev 345, iz Amerike 2.067, iz Afrike in Azije 237. Vkup 84.197 udov. Izmed teh je 1740 dosmrtnih in 82.457 letnih udov. Ako primerjamo te številke z lanskimi, najdemo lep napredek, ker ima družba letos 5051 udov več, in sicer dosmrtnih 33, letnih 5018. Napredovala pa je: goriška nadškofija za 746 udov; krška škofija za 107; lavantinska za 1918; ljubljanska za 2353; sombatska škofija za 59; videmska nadškofija za 17; Amerika za 39; Poreška škofija za 6; Azija in Afrika za 5 udov. Za lanskim številom zastali pa so ti-le kraji: tržaško-koprska škofija za 109 udov; sekovska škofija za 3 ude; Krk, senjska in dalmatinske škofije vkup za 14 udov; zagrebska za 7, djakovska za 16, Bosna in Hercegovina za 43 in razni kraji v Avstriji in v ostali Evropi za 8 udov. Te izgube nas ne žalostijo tako, kakor se radujemo napredovanja nad našimi brati na Beneškem in Ogrskem. Tudi Amerikanci so napredovali, brzšas po novih izseljenceh in vključ slabim časom, ki so prišli nadnje letos. — Novih dosmrtnikov se je vpisalo 58; umrlo jih je 12, 1 dosmrtnik je izgubil svoje pravice, ker vsled izstopa iz katoliške cerkve ne more več biti ud družbe. — Letošnje število Mohorjanov je samo za 401 manjše od najvišjega števila, ki ga je dosegla družba leta 1904, ko je štela 84.598 udov. Rodoljuba pa navdaja ogromna armada Mohorjanov z veselo nado, da se nismo prišli do najskrajnejše meje, nego da se bo pod zastavo apostola starega Korotana zbrala vključ klevečnikom in sovražnikom v lastni hiši slovenski in zunaj nje, še vedno naraščajoče število mož in žen,

mlačeničev in deklet, ki jim žari v srcu plamen prave, čiste ljubezni do matere Slovenije.

† Iz Drvara v Bosni se nam poroča: Dne 3. t. m. zvečer okoli 11. ure je bil tukaj napaden in ubit Marko Fušter, delavec tukajšnje parne žage. Ubijalec, socialni demokrat Popović je že pod ključem. Izjavil je, da mu ni prav nič žal umora in da mora še dva druga umoriti v Drvaru. Tudi sodniku je pretil, da ga umori, ako ga takoj ne izpusti. Tak sad rodi socialna demokracija.

† Odkritje nagrobnika in spominske plošče Simona Gregorčiču. „Osrednji odbor za Gregorčičev spomenik“ je sklenil, da se praznuje dne 6. septembra 1908 odkritje spominske plošče na rojstni hiši na Vrsnem in nagrobnika tam gori pri Sv. Lovrenču pod sivim Krnom, odkritje skromnega znaka hvalečnosti slovenskega naroda napram geniju velikega pesnika. Spominska plošča in nagrobnik sta delo slovenskega umetnika Bitežnika v Gorici, omogočila pa je to delo požrtvovalnost čestilcev Gregorčičeve Muze. Slovesnost se bo vršila v skromnem slogu in sicer po sledečem vspredu: ob 9. uri zjutraj odkritje spominske plošče na Vrsnem, ob 11. uri predpoldne pa odkritje nagrobnika na pokopališču. Na obeh krajih bode kratek slavnostni govor (Govornika dr. Ozvald in dr. Šorli) in pevec zapoje nekaj Gregorčičevih pesmi. K tej slavnosti so vabljene vse Slovenke in vsi Slovenci. Vrsno je približno na sredi med Tolminom in Kobaridom. Udeležniki, ki pridejo po železnici, izstopijo na postaji Sv. Lucija Tolmin, od koder lahko dosepejo do Vrsna deloma z vozom ali pa peš. Tudi od Trbiča čez Predil se lahko pripelješ s pošto do Kobarida. Slavnost se konča okoli poldne. Najprimernejša kraja za obed sta prijazna trga Kobarid in Tolmin.

† C. kr. umetno-obrtna strok. šola v Ljubljani. Iz poročila o šolskem letu 1907-1908. Zavod je obsegal nastopne oddelke: I. Zimske kurze za stavbne obrtnike (zidarje, kamnoseke in tesarje). II. Oddelek za šoloobvezne dečke z dvema razredoma. III. Dnevno šolo za obdelovanje lesa s strokovnimi oddelki za: a) stavbno in pohištveno mizarstvo, b) strugarstvo, c) rezbarstvo, d) kiparstvo. IV. Javno risarsko šolo za mojstre in pomočnike. V. Dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo s strokovnimi oddelki za: a) umetno vezenje, b) šivanje čipek, c) pletenje čipek. VI. Javno risarsko šolo za deklice.

I. Zimski kurzi za stavbne obrtnike. Zimski kurzi za stavbne obrtnike imajo namen, podajati pomočnikom in mojstrom mizarkega, tesarskega in kamnoseškega obrta ono znanje in one spretnosti, ki so podlaga za uspešnejše delovanje in obrtovanje. Osobito je tem kurzom odločena tudi naloga, pomočnike stavbnih obrtov pripravljati in usposobljavati za zakonito predpisane mojstrske izpite. Zimski kurzi se dele v pripravljalni ter v I. in II. tečaj; vsak tečaj traja pet mesecev in se začne z dnem 3. nov., konča pa z dnem 31. marca. Pouk obsega poleg jezikovnih in trgovinskih predmetov vse umetno-obrtno in stavbno-tehniške predmete, ki so potrebni, da se doseže označeni cilj. V drugem kursu se vrše poleg teh predmetov tudi predavanja o prvi pomoči pri nezgodah. Obiskovalci zimskih kurzov pridejo pri oddaji podpor in ustanov v prvi vrsti v poštev. Ubožni in pridni udeleženci imajo upanje, da dobe mesečne podpore od 20 do 40 K. Zaradi pomanjkanja prostora se sprejemajo novi učenci v ta oddelek samo vsako drugo leto. Za prihodnje šolsko leto 1908-1909 izostane vpisovanje novih učencev.

II. Oddelek za šoloobvezne dečke. Ta oddelek se je otvoril pričetkom minulega šolskega leta, namesto bivšega pripravljalnega tečaja. Oddelek je dvorazreden in naloga mu je, da podaja učencem splošno obrtno izobrazbo; zategadelj popolnoma nadomešča takozvane državne rokodelske šole. Absolvence tega oddelka lahko vstopijo v kiparski oddelek na zavodu ali pa si izberejo učenje v kakoli ljubni obrti zunaj šole pri mojstrih ali tvorničarjih. Obisk tega oddelka je torej priporočati dečkom, ki se hočejo po dovršenem 14. letu posvetiti obrtnemu stanu. V šoli se uče splošno izobraževalnih predmetov s posebnim ozirom na obrtniške potrebe, ter se vadijo tudi v ročnem delu. Tako dobe za obrtni stan in neno dobo pri mojstru podlago, kakršne jim v njihovi starosti ne more podati noben učni zavod druge vrste, osobito pa ne osemrazredna ljudska šola, meščanska šola ali spodnji razredi srednjih šol. Ustanovitev tega oddelka pomenja prvi korak do uže sklenjene preustroje zavoda v šolo za stavbne in umetne obrti, oziroma v državno obrtno šolo.

(Konec prihodnjik.)

Drobtinice.

d Velikanska povoden je bila te dni v mestu Tokadu v Mali Aziji. Pri tem je izgubilo 2000 ljudi življenje, med temi 800 jetnikov in 600 rekrutov.

d Kdo jemlje mladini vero? V avstrijski zbornici je meseca junija t. l. pri razpravi o proračunu govoril poslanec pater Sillinger tudi to-le: „Profesor Masaryk pravi, da išče Boga. Toda če se le išče Boga, naj ne govori v javnosti, — da ga pozna in da je veren ter naj ne zapeljuje — odkrito govorim — naj ne zapeljuje in naj ne dela iste našli mladini z raznimi teorijami. — Pred seboj imam pismo. — Človeka, ki o njem pismo govori, ne imenujem očitno, zasebno je vsakemu na razpolago. V Brnu živi drž. uradnik, ki je imel sina-edinega. Učil se je izvrstno ter je prišel na vevčilišče. Že takoj prvo leto sta starša zapazila, da se je sin silno izpremenil. Po-

prej je bil veren in je vestno izpolnjeval verske dolžnosti. Čez eno leto pa pride domov in pravi: „Ne potrebujem vere, nauk mojega profesorja mi zadostuje; življenje mi je breme.“ Kratko, mož je bil ves drugačen. Poprej vesel, sedaj potr. Prišlo je tako daleč, da je dobil oče nekake dne brzojavko sledeče vsebine: „Oče, pridite v Gocho, našli me boste mrtvega. V Gochi me dajte sežgati. Nauki mojega učitelja so me dovedli tako daleč, da ne morem več živeti. Izgubil sem vero na Boga, življenje se mi je pristudilo.“ Oče gre v Gocho ter najde sina v nekem hotelu mrtvega. Zastrpil se je. . . Profesor zapeljanega mladeniča je bil — iskalec Boga dr. Tomo Garigue Masaryk. Ali ni ta nesrečni mladenič žrtve žalostnih razmer na naših vsakih šolah, kjer se pod plaščem svobode in svobodne znanosti vse križem masarykari in wahmudari.

d Najslabši poklic. — Najnevarnejša ter npravnosti in telesnemu zdravju najbolj škodljiva služba je — služba natakarije in uslužbenk po gostilnah. Dokazano je, da umrje izmed 1000 gostilniških postrežnic okrog 400 med 20. in 30. letom. Povprečna starost natakarije je 25 let. V npravnostnem oziru so deklice v gostilnah v največji nevarnosti. Gotovo so mnogi gostilničarji poštenji in vestni, brez dvoma je veliko natakarij pametnih in dobrih — toda slabih je še več, zlasti po mestih, kjer se malokatera ohrani, da bi se ji nič ne moglo očitati. — Dokler ni postavno določena plača uslužbenk po gostilnah, — dokler ni določen službeni čas in čas počitka, dokler se zlasti po mestih ne ustanove društva, kjer bodo mladenke kolikorotiko zavarovane v npravnem in verskem oziru — toliko časa bi bilo vsaki poštenji mladenki odsvetovati, da stopi v gostilniško službo.

d Kako je odvaditi otroka jecljanja? Navadi ga, da pred vsako besedo izgovori samoglasnik „u“. Stavek „Slavec poje vesele pesmi“ bi se glasil: „u Slavec „u“ poje „u“ vesele „u“ pesmi. V treh mesecih otrok ne jeclja več in ne bo težko, odvaditi ga tistih „u“. Pravijo, da se je to sredstvo dobro obneslo.

d Kam pridemo? (Severonemške zjedinjene države so sklenile uvesti stalno vojsko 250.000 mož, angleški koloniji, Kanada in Avstralija se oborožujeta; prva bo nastavila sto tisoč mož deželne bramborbe in lastno torpedno flotilo, druga hoče uvesti splošno bramborno dolžnost in zgraditi nekaj križaric. Angleška zdaj resno misli na močno povečanje armade na kopnem, Švedi zgrade novo brodovje in pomnože armade na kopnem za 33 odstotkov. Danska naročuje topove in gradi trdnjave. Nemčija gradi ladjo za ladjo in vsako leto pomnoži armado za 5-8 bataljonov. Italija hoče pol svojega nacionalnega premoženja porabiti za brodovje in utrdbo meje. Rusija hoče v kratkem spraviti skupaj 6 milijonov vojaštva — torej, kam pridemo? . . .

d Sadovi svobodne šole. „Ostravský kraj“ poroča: Blizu Moravske Ostrave sta se neki oče in sin z drugimi igrala na keglje. Sin je dobil partijo, oče pa mu ni hotel plačati, rekoč: „Ali se ne bojiš Boga, ko od svojega starega očeta denar zahtevaš? Sin pa je očetu prismoil zausnoko in dejal: „Saj si me ti učil, da Boga ni in zdaj, ko bi moral plačati, se nanj sklicuješ!“ . . .

d Po 18 letih privrkat trezen. Zelezno naravo mora imeti neki mož v Manchesteru, ki je bil poklican pred sodniško sodišče, ker se ni brigal za ženo in otroke. Pri tej priliki se je izkazalo, da ta častiti rodbinski oče v 18 letih še enkrat ni bil trezen. Da bi ga vsaj za nekaj časa streznili, so ga poslali za 4 mesece v ječo.

Književnost.

§ Matica Slovenska. Poverjenišvo za okraj Jarenino je prevzel g. učitelj Mil. Sprager v St. Ilju v Slov. gor.

§ „Casopisa“ za zgodovino in narodopisje“ je izšel letošnji I. zvezek (1. in 2. snopič), ki obsega osem tiskanih pol in ima naslednjo vsebino: Petovij v zgodovini Južne Stajerske, dr. Kovačič; O Veliki Nedelji in podobnih krajevnih imenih, dr. A. Stegenšek; Slovanski elementi v stajerski nemščini, dr. K. Štrekelj. Hod „malimi izvestji“ opisuje dr. F. Kotnik zanimive koroške narodne običaje. Poleg tega še ima zvezek slovstvene ocene in poročila o delovanju „Zgodovinskega društva“. „Casopis“ dela čast slovenskemu znanstvu in „Zgodovinsko društvo“, ki ga izdaja, zasluži podporo vsakega zavednega rodoljuba.

§ Matica Slovenska. Knjige „Maticе Slovenke“ za leto 1908 so se začele tiskati in izidejo brezdvomno začetkom decembra t. l. Po pravilih (§ 3) se članarina plačuje v prvi polovici vsakega leta. Lani več članov ni moglo dobiti knjig, ker so se prijavili, ko je bilo število naklade davno že došlo. Ako se pošlje članarina po določbi pravil, so gg. člani in Matica obvarovani neprilik.

§ Književnost. Peter Skufala. Popevke. Knjiga obsega pesmi, resne in šalivje. Marsikatero dobro zрно se podaja v prikupljivi in šalivi obliki. Pisane so sicer po muropolskem ali panonsko-slovenskem jeziku, vendar jih lahko razume tudi Kranjec, Savinec in dravski poljanec. Tudi jezikoslovec bo našel v zbirki mnogo zanimivega. Knjiga se dobiva in naročuje pri gosp. pisatelju, Petru Skufalu, župniku v pokoju v Ljutomeru. Cena: nevezane 60 vin., prosto vezane 1 K 10 vin., lepo vezane, z zlato obrzo 1 K 40 vin. Kdor še želi Popevke, naj jih naroči kmalu, ker jih je le še malo v zalogi. Knjiga je prav primerna za bralna društva.

Najnovejše novice.

Imenovana sta za kn. škof. duhovna svetovalec č. g. prof. Anton Medved in č. g. rajhenburški župnik Jože Cerjak.

Na c. kr. učiteljsku v Mariboru je razpisano mesto stalnega učitelja za nemščino in slovenščino. Prošnje do 16. avg. t. l.

Romarski vlak v Marjino Celje vozi iz Maribora v nedeljo, dne 9. avgusta opolnoči. Nazaj v Maribor pridejo romarji v sredo 12. avgusta zvečer ob pol 7. uri. tako, da se morejo odpeljati še tisti večer na vse strani. Vožnja stane iz postaj Maribor, Pesnica, Št. Ilj in Spielfeld in nazaj enako in sicer za III. razred 8 K 80 v, za II. razred pa 11 K 60 v. Vožni listeki se dobivajo edino-le v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in sicer od 27. julija naprej. Čl. gg. dušne pastirje tem potom prosimo, da romanje oznanijo in vožne listeke za romarje svoje župnije skupno naroče. Vožni listeki se bodo začeli razpošiljati 1. avgusta. Več kakor 700 romarjev se ne sprejme. Kdor torej misli pohiteti v Marjino Celje, naj se prej ko mogoče oglasi. Romarski odbor.

Iz pošte. Poštna oficijantinja Amalija Kokal v Zalcu je dobila mesto poštne odpravnice v Framu pri Račah.

Na mladeniškem shodu pri Sv. Roku v Šmarju dne 2. avgusta ima cerkeni govor g. državni poslanec dr. Korošec.

Gospodsk zbornica je predvčerajšnjim odgodila postavbo o trgovskih nastavitvenih in izpremembo postavbo o delavskem nezgodnem zavarovanju na jesen. Proračunska komisija je tudi sklenila, da vrne poslanski zbornici melioracijsko postavbo.

Umrli je dne 17. julija v Gradcu g. dvorni svetnik dr. Alojz Fon, brat celjskega profesorja g. Ivana Fona. Naše sožalje.

Toča. Dne 15. t. m. popoldne je pri nas toča narekla veliko škodo, dne 19. pa na Gaju še večjo in obkret z nalivom odnesla veliko rodne in rahle prsti.

Sv. Križ nad Mariborom. V zadnji številki „Štajerca“ se zopet hujuje nek dopisnik nad našim g. župnikom, da ni bilo pri nas na praznik sv. apostolov Petra in Pavla dvojne službe božje ter pravi, da je župnik zjutraj na vse zgodaj stisnil mašo in dodal še litanije. Resnici na ljubo bodi povedano, da se je rana služba božja opravila ob 6. uri in je bil še pred sv. mašo slovesni obhod s presv. Reš. T., katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva tudi iz tujih krajev. Da pa pozne službe božje ni bilo, je iskati krivdo drugod. — Litanij g. župnik ni dodal po sv. maši, kakor Štajerčev poštenjak lažljivo poroča, ampak imeli smo popoldne ob navadni uri večernice z molitveno uro za potrebni dež. Štajerčev dopisnik se je torej zopet enkrat po svoji stari navadi prav pošteno zlagal. Sicer se pa vsi poštteni župljani z našim g. župnikom popolnoma strinjamo, da se tako dolgo, dokler se ta grda razvada, da bi se cerkveni shodi skrunili po gostilnah s hrupno godbo, ne opusti, ne prositi tujih duhovnikov pomoči, da bi še bili oni priče, kako se pri nas prazniki skrunijo. Proti takemu ravnanju ugovarjamo vsi občani in zahtevamo, da se ob cerkvenih shodih v gostilnah godba opusti.

Sv. Trojica v Slov. gor. Naša posilnemska požarna bramba si je srečno postavila svoj: „Risthaus der freiw. Feuerwehr“. Mi bi sicer ne imeli nič proti temu, ako bi se ne bilo vsaj v tem slučaju tako izizvalno postopalo napram slovenskemu ljudstvu. Napis je namreč izdelan v nemških barvah. Podlaga je rdeča, črke so črne, rumeno okrašene. Grb se istotako ponaša v frankfurtarskih barvah in sicer v rdeči, trompeti v rumeni, čako v črni. Iz tega sklepamo, da bo požarna bramba gasila samo nemški ogenj, reševala samo nemško posest. To se godi pod vodstvom župana Goloba, ki tako rad govori za mir in edinost, dočim marsikatero njegovo dejanje izziva ogorčenje slovenskega prebivalstva. To je krivda tistega Goloba, ki tako rad sprejema slovenski denar, a zatira slovensko govorico, tistega Goloba, ki za svoje nemškutarsko delovanje še vedno pričakuje visoko odlikovanje Frane Jožefovega reda. Pojasniti moramo zgodovino njegovega odlikovanja, s katerim se je sam hvalil naokrog. Pred dobrima dvema mesecema dobi Golob brzojavko iz Dunaja: „Čestitam k odlikovanju Frane Jožefovega reda. Dvorni svetnik Ploj.“ Hitro raznese Golob to svojo čast po trgu svojim prijateljem: Glejte, kako sem odlikovan! Obenem se pa le spomni, da je hvaležnost lepa čednost in

se res prav cfrasto zahvali Ploju za njegovo posredovanje. Toda kakšno razočaranje je moral doživeti mož, ko je dobil od Ploja odgovor: „Meni o celi zadevi ni nič znanega!“ Da, mi tudi pravimo tako: nam ni znana nobena zasluga, vsled katere bi zaslužil Golob sploh kako vladno odlikovanje, zlasti kake višje vrste. Pač pa si zasluži, da ga odlikuje „Südmärka“. katere odbornik je, če se ne motimo, njegov sin. Tudi mu nismo nevoščljivi kake usnjate medalje, s kakršno ga lahko vsak dan odlikuje usnjat Kirbiš. In ta Golob je zopet sedaj zalil Slovence s samonemškim napisom in to še celo v nemških barvah. Kaj pravite k temu g. Golob? Se vam zdi to pravično? Bodete zopet stiskali pesti in škripali z zobmi radi tega dopisa? Kakor vam ljubo in drago! Mi pa upamo, da bodo prišli časi, ko se bo tudi par trojiških mogotcev moralo ukloniti ogromni večini ljudstva slovenskega.

Sv. Lenart nad Laškem. Dne 15. t. m. pop. ob 5. uri zadela je celo farno strašno nesreča. Silno potrebni dežja, smog se ga vsi veselili. In res, pokrile so deževne megle vrhove hribov in začelo je mirno deževati. A megla se potegne v dolino in začelo je grometi in bliskati. Nagloma, kakor bi trenul, nastane grozen vihar, vsuje se toča in uničila nam je vinograde, kateri so bili tako lepi, trs tak obložen, kakor najstarejši ljudje na pomnijo lepše. Ah, ljublj Bog, kar nam ni suša vzela, je še pa toča uničila. Kaj hočemo začeti? Davki vedno večji, živina vedno cenejša, drugih dohodkov pa naša fara nima. Veselili smo se letošnjega leta, a sedaj se nam je pa veselje v tako strašno žalost spremenilo.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo dne 26. t. m. popoldne po večernicah bo v dvorani g. A. Arnuša (v posojilnični hiši) g. J. Stebih razkazoval na skioptikonu krasne slike iz sv. pisma, iz Egipta, Afrike ter razne šalje in gibljive slike. Povsod so njegove predstave zelo ugajale in vstopnina je jako nizka.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Bralno društvo pri Sv. Marjeti niže Ptuja priredi v nedeljo dne 2. avg. s pomočjo dijakov po večernicah v Narodni šoli veselico v prid obmejnemu Slovincem. Na vsporodu je govor, petje, tamburanje, igra in prosta zabava v gostilni Mkl. Pridite v obilnem številu!

Sv. Ana na Krembergu. Liberalna veselica, o kateri so liberalci toliko bobnali, je jako klaverno izpadla. Ko smo vprašali nekega Sokola v Mariboru, ki se je tudi udeležil te veselice, ali bo imela veselica dobiček ali deficit, je krepko odgovoril: „O, deficita ne bo, samo gor bodo plačali!“

Za S. K. S. Z. so darovali: N. N. 2 K; N. N. 1 K; Marija Mahkole eno jubilejno krono; duh. gornje. dek. na dekan. konf. v Gornjemgradu 35 K; duh. ljut. dek. na dek. konf. v Ljutomeru 25 K; duh. marn. dek. na dek. konf. v Mariboru 15 K 10 v.; A. Kokelj, župnik na Vrbergu ob priliki slavne zmage nad Štajercom in Linhartom 3 K; „Za obmejne Slovence in z željo, da bi našla mnogo posomovalcev v tujem in doma pošilja S. K. S. Z. 2 K. Gerta Vede Trst. Na zdar!“

Listnica uredništva.

Brezje pri Rajhenburgu. Taki prepri bi nam pri sedanjih suhi samo škodili. — Šmartno v Rožni dolini. Naznanite to kompetentni oblasti, d sežete več nego v listu!

Loterijske številke.

Dne 18. julija 1908.

Trst	34	22	7	82	36
Linz	11	82	15	78	24

Izjava.

Podpisani sem hvaležen gg. Simonu Holler in Jožefu Ferline v Partinju, koja sem v kupčijski zadevi besedno užalil na časti, da sta odstopila od tožbe ter si usojam izjaviti, da sta poštena v svoji kupčiji.

V Bišu, dne 19. julija 1908.

Janko Lubec

Pristopajte h Kmečki zvezi!

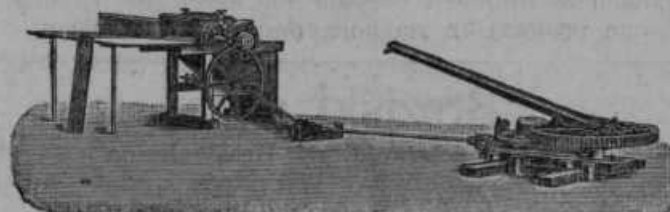
Ljutomerčana,

zajamčeno pristno vino le iz ormoškega okraja, raznih letnikov, ima veliko množino po nizkih cenah na prodaj

Kletar. društvo v Ormožu.

Velike skrbi

dela kmetu pomislek, kje naj dobi zadosti delavnih moči in če ima le kaj obsežno posestvo, mora si omisliti stroje. Opravičen pa je marsikoga strah, kje naj kupi zanesljiv stroj, ker je med dobri izdelki tudi mnogo slabega. Ako hočete biti pošteno postreženi, obrnite se na domačo tvrdo:

Trgovina z železnino „MERKUR“, P. Majdič v Celju

ki ima vsak čas velikansko zalogo najboljših mlatilnic na roko in gepelj, gepljev, navadnih čistilnic, kakor takih na 6, 7 in 8 sit, trijer-525 jev, slamoreznic itd.

Ceniki zastoj! Ceniki zastoj!

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg. Venec pobožnih molitev in sv. pesmi . . . K 3-50
Kozman, Dekliške bukvice . . . 3-
Venec svetih pesmi . . . 2-
Priatelj otroški . . . —40
Sv. Opravilo . . . 1-35

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Somišljeniki! Somišljenice!

Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnemu Slovincem!

Naznanilo.

Novo umetno in stavbeno kamnoseško podjetje, v zvezi s kiparskim ateljejem, v Zavodni tik Celja, ob cesti k romar. cerkvi sv. Jožefa 5 minut od železniške postaje.

Gmotni uspeh podjetja ima namen, mi zagotoviti v doglednem času prejšnjo popolno samostojnost.

Izdeloval bodem kakor doslej v splošno priznanje in zadovoljnost, **specijelno umetna cerkvena kamnoseška in kiparska dela**, kakor: altarje, mense, obhajilne mize, prižnice, krstne in kropilne kamne itd. kakor tudi **monumentalna dela za grobišča in grobne spomenike**, v natančni strokovni dovršenosti in po kar mogoče nizkih cenah. — Omogočeno mi je izvršiti **najtežavnejša arhitektonična kakor tudi najboljirnejša stavbena dela**. — V teku svojega 7letnega bivanja tukaj izvršil sem v 21 župnijskih in podružnih cerkvah umetna kamnoseška dela, kojih priznalna pisma so na razpolago. — Proseč precastito duhovščino in slavno občinstvo kakor tudi svoje mnogobrojne znance, da bi me kakor doslej tudi nadalje z mnogobrojnimi naročili podpirali, zagotavljam solidno in kulantno postrežbo ter se priporočam

Naslov za pisma: V. Čamernik, Celje—Zavodna.
Za brzojave: Čamernik Celje.

607

Vincenc Čamernik,

delatveno preiskušeni in koncesijonirani kamnoseški mojster.